

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te RIJMENAM

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 11841

Instelling Vrije Basisschool

Directeur Eric LAUWEREYS

Adres Kloosterstraat 14 - 2820 RIJMENAM

Telefoon 015-51.42.95

Fax 015-52.76.17

E-mail directie@basisschool-rijmenam.be

Website www.basisschool-rijmenam.be

Bestuur van de instelling OZCS Keerbergen

Adres Leuvensebaan 27 - 2223 SCHRIEK

Scholengemeenschap Kansrijk

Adres Leuvensebaan 25 - 2223 SCHRIEK

CLB Vrij CLB Het Kompas

Adres Vijfhoek 1 A - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 14-03-2016, 15-03-2016, 17-03-2016, 18-03-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 18-03-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 19-04-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Bettina NAUDTS

Teamleden Els VER EECKE, Stefan PASTURE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek	9
3.1.1.4 Vaststellingen kleuteronderwijs: wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.....	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming	15
3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij	17
3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek	17
3.1.1.8 Vaststellingen lager onderwijs: mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.....	17
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	20
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	20
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	21
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	23
4.1 Deskundigheidsbevordering	23
4.2 Leerbegeleiding.....	24
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	27
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	29
6.1 Wat doet de school goed?	29
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
6.3 Wat moet de school verbeteren?	30
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	31
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
 Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
 Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg. In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Vrije basisschool De Knipoog telt twee vestigingsplaatsen met telkens een kleuter- en lagere afdeling. De vestigingsplaats 'Dorp' is gelegen in de kern van de gemeente Rijmenam. De kleinere vestigingsplaats 'De Mart' bestaat uit graadklassen en situeert zich in een residentiële groene woonzone in de rand van de gemeente. De school profileert zich als een open dorpsschool waar iedereen welkom is. De meeste kinderen komen uit de schoolomgeving uit gezinnen met een hogere socio-economische status. Daardoor telt de school meerdere leerlingen met een ontwikkelings- of leervoorsprong en weinig anderstalige kinderen. De school stelt zich ook open voor kinderen uit kwetsbare gezinnen die tijdelijk in een opvang- en oriëntatiecentrum in de buurt verblijven. Het schoolteam levert inspanningen om het welbevinden van deze kinderen te verhogen tijdens de korte periode dat ze in de school verblijven. De laatste jaren stijgt het aantal leerlingen in de lagere afdeling van het 'Dorp' duidelijk. Om al deze leerlingen op te vangen staat een ervaren en betrokken team paraat.

Op basis van het vooronderzoek van 7 maart 2016 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens de doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor muzische vorming, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving. In haar oordeel houdt de onderwijsinspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en de leerlingen.

De kleuteronderwijzers slagen onvoldoende in hun opdracht om de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek bij de kleuters na te streven. In hun thematische aanpak wekken de kleuteronderwijzers verwondering op en zetten ze de kleuters aan om de wereld te verkennen, te experimenteren en bepaalde wiskundige vaardigheden te verwerven. Hun beperkte vertrouwdheid met de krachtlijnen en de inhoud van de leerplannen en ontwikkelingsdoelen belemmert het doelgericht plannen, werken en observeren. De kleuteronderwijzers hebben weinig zicht op de reeds nagestreefde doelen. Daarnaast zorgt het gebrek aan afspraken voor overlappingen en hiaten in het aanbod. De kleuteronderwijzers kunnen hierdoor onvoldoende garanties bieden op een evenwichtig, gradueel opgebouwd en volledig aanbod voor de verschillende domeinen van de leergebieden in de focus. Op het vlak van evaluatie, rapportering en zorg voor kleuters zijn er grote verschillen tussen de kleuteronderwijzers. De evaluatiepraktijk weerspiegelt de klemtonen en leemtes in het onderwijsaanbod en bemoeilijkt een brede beeldvorming en kwaliteitsvolle begeleiding van kleuters. Het team van de kleuterafdeling mist de nodige sturing, coaching en opvolging vanuit heldere afspraken om samen een leerplangericht aanbod en een doeltreffende zorg te bewerkstelligen.

In de lagere afdeling bereiken de leerlingen in voldoende mate de eindtermen voor muzische vorming. Het team bevindt zich in een ontwikkelingstraject om zowel de visie als de doelstellingen van het leerplan te concretiseren binnen een gevarieerde muzische praktijk. In de planningsdocumenten valt een groeiende aandacht voor de verschillende muzische domeinen op. De onderwijzers bouwen activiteiten uit die meer aansluiten bij de 'geest' van het leerplan, waardoor een productgerichte aanpak meer en meer plaats maakt voor een procesmatige benadering.

Het team kwam nog tot weinig schoolspecifieke afspraken die een volledig, gevarieerd en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod doorheen de lagere afdeling garanderen. De leerlingen krijgen binnen een positief en stimulerend schoolklimaat ruim kansen om op een onbevangen manier kennis te maken met diverse expressievormen. De rapportcijfers brengen de muzische ontwikkeling en talenten onvoldoende in kaart. Sinds kort experimenteren enkele onderwijzers met alternatieve evaluatievormen die het muzisch leerproces in beeld brengen.

Voor de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek tonen de planningsdocumenten in onvoldoende mate aan dat de lagere afdeling de eindtermen bereikt. Het team mist een klare kijk op de visie en de uitgangspunten van het leerplan. De onderwijzers zijn daarenboven onvoldoende op de hoogte van de vernieuwingen voor de domeinen natuur en techniek. Ze slagen er niet in om voor deze leergebieden een evenwichtig en volledig aanbod uit te werken waarin de nodige continuïteit en gradatie is voorzien. Meerdere onderwijzers trekken te weinig onderwijstijd uit voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek of streven tijdens deze lestijden vaak doelen van andere leergebieden na. Het team van de lagere afdeling bevindt zich aan de start van een ontwikkelingstraject om de leerlingen doelgericht op te volgen en te evalueren. De wijze waarop de school de vorderingen van leerlingen momenteel in kaart brengt, geeft ouders weinig zicht op de totale ontwikkeling van hun kind voor de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding wijst uit dat het schoolteam beschikt over een erg summiere visie over leerbegeleiding. De rol en verantwoordelijkheid van elke betrokkene binnen de verschillende zorgniveaus wordt niet omschreven. Om de leerbegeleiding vorm te geven, integreren de meeste teamleden diverse werkvormen, ondersteuning en hulpmiddelen, maar het ontbreekt aan afspraken om de gelijke werking in de verschillende klassen te bevorderen. Het zorgteam staat voor de uitdaging om de teamleden te ondersteunen in het verder uitbouwen van een krachtige leeromgeving en in het ontplooiën van een doelgerichte eerste- en tweedelijns-ondersteuning op basis van een concrete zorgvraag.

Voor de deskundigheidsbevordering beschikt de school over een beleidsplan met duidelijke richtlijnen. De directeur stuurt de schoolontwikkeling aan door teamgerichte nascholingsinitiatieven te koppelen aan de schoolprioriteiten. Hij informeert de teamleden over het nascholingsaanbod en stimuleert hen tot het volgen van individuele nascholingen. Door de aanbeveling om deze nascholingen buiten de lestijden te volgen, is het beschikbare aanbod van nascholingen waaruit teamleden kunnen kiezen beperkt. Op beleidsniveau gaat er minder aandacht naar het verankeren van opgedane inzichten en afspraken.

De directeur is al jaren de spilfiguur van het algemeen beleid. Hij weet zich geruggesteund door de zorgcoördinator en kan voor organisatorische zaken rekenen op een beleidsondersteuner en diverse werkgroepen. Het valt op dat het team aan veel prioriteiten tegelijk werkt. Hierdoor neemt elk vernieuwings- of verbeteringsproces erg veel tijd in beslag. Door het ontbreken van een doordachte planning en een vooraf uitgestippeld traject worden deze processen vaak voortijdig afgebroken of weinig diepgaand uitgewerkt. De directeur laat tijdens verbeterings- en vernieuwingsprocessen nog kansen liggen om een breed draagvlak te creëren met gedeelde verantwoordelijkheden. Zowel op het vlak van visieontwikkeling als van interne kwaliteitszorg heeft het schoolteam nog een weg af te leggen.

De onderwijsinspectie rondt de doorlichting af met een gunstig advies beperkt in de tijd omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen. In de kleuterafdeling is dit omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen van wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek, in de lagere afdeling omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.

De onderwijsinspectie geeft ook een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. De school krijgt drie schooljaren de tijd om deze tekorten weg te werken. Het onderzoek naar de 'overige erkenningsvoorwaarden' leidt tot een gunstig advies. Op het vlak van de overige regelgeving werden eveneens geen inbreuken vastgesteld.

De onderwijsinspectie rekent op de bereidheid en de ontwikkelingskracht van het voltallige schoolteam om -met ondersteuning van het schoolbestuur- de nodige verbetertrajecten op te zetten en effectieve kwaliteitsverbetering te realiseren. Ze wenst alle schoolbetrokkenen hiertoe alle succes.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wiskundige initiatie
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

Lager onderwijs - Leergebieden

- muzische vorming
- wetenschappen en techniek
- mens en maatschappij

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wiskundige initiatie in onvoldoende mate na. De kleuteronderwijzers plannen en bewaken het onderwijsaanbod voor dit leergebied te weinig intentioneel. Zowel het onderwijsaanbod als de observatiepraktijk zijn onvoldoende afgestemd op de verwachtingen van de ontwikkelingsdoelen. Daardoor ligt de focus op bepaalde wiskundige vaardigheden en zijn er onvoldoende garanties voor een evenwichtig en breed aanbod. De evaluatiepraktijk mist representativiteit en validiteit. Meerdere factoren bemoeilijken een adequate leerbegeleiding.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: mens en maatschappij

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied mens en maatschappij in onvoldoende mate na. Door het gebrek aan doelgerichtheid en afspraken kunnen de kleuteronderwijzers geen garantie bieden op een gevarieerd, volledig en gradueel opgebouwd aanbod voor de verschillende domeinen van het leergebied. Er bestaan onvoldoende afspraken over de inhoudelijke invulling van de gezamenlijke thema's en de themataal. Dat leidt onder meer tot overlappingen en hiaten in het aanbod.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet niet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wetenschappen en techniek in onvoldoende mate na. De kleuteronderwijzers zijn niet vertrouwd met de krachtlijnen en vernieuwing in de ontwikkelingsdoelen. Dat bemoeilijkt een correcte interpretatie van de doelen en de vertaling naar een passend en volledig onderwijsaanbod. In de evaluatiepraktijk is er nauwelijks aandacht voor de domeinen natuur en techniek.

3.1.1.4 Vaststellingen kleuteronderwijs: wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum	Voor de planning van het onderwijsaanbod hanteren alle kleuteronderwijzers hetzelfde koepel eigen referentiekader. In de praktijk is het onderwijsaanbod echter weinig doelgericht. Het is niet de gewoonte om in de planningsfase te vertrekken van een beperkt aantal dominante doelen die het aanbod aansturen. Om een thema invulling te geven, gaan de meesten in de eerste plaats op zoek naar activiteiten. De latere koppeling aan algemene ontwikkelingsaspecten gebeurt vanuit verantwoordingsperspectief. De meeste kleuteronderwijzers baseren zich vooral op jarenlange ervaring, eigen doelen of diverse inspiratiebronnen om het onderwijsaanbod af te bakenen en vorm te geven.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

De leerplannen vormen geen richtinggevende leidraad voor de planning en de bewaking van het onderwijsaanbod. Zeer recent proberen sommige kleuteronderwijzers in hun planningsdocumenten te verwijzen naar leerplandoelen. Dat loopt echter moeilijk omdat het team van de kleuterafdeling niet vertrouwd is met de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en de bouwstenen van het leerplan. Op schoolniveau vond geen studie van de ontwikkelings- en leerplandoelen plaats. Hierdoor hebben de kleuteronderwijzers moeite om de inhoud en de reikwijdte van leerplandoelen te begrijpen en correct in te schatten. Ze passen de krachtlijnen en de vernieuwde leerplandoelen onvoldoende toe in hun dagelijkse onderwijspraktijk.

Ondanks de aanbeveling in het vorige doorlichtingsverslag maakte het team geen afspraken over de bewaking van het aanbod. Uit de documenten, observaties en gesprekken blijkt dat de kleuteronderwijzers voor de leergebieden in de focus geen evenwichtig en volledig aanbod kunnen garanderen. Ze hebben onvoldoende zicht op de reeds aangeraakte doelen. Op basis van intuïtie vertrouwen sommigen erop dat hun activiteiten voldoende gevarieerd zijn, anderen vermoeden of stelden recent vast dat hun aanbod hiaten vertoont.

Op schoolniveau gaat er weinig aandacht naar de verticale samenhang. De kleuteronderwijzers maken geen formele afspraken over de graduele opbouw en inhoudelijke invulling van de vele terugkerende of gezamenlijke thema's. Afspraken over themataal zijn evenmin onderwerp van overleg. Meer dan tien jaar geleden ontwierp het team van de kleuterafdeling een beperkt aantal groeilijnen voor onder meer tellen, puzzelen en de weekkalender. Sindsdien ondernam het team van de kleuterafdeling weinig initiatieven die tot meer continuïteit en gradatie leiden. Eén van de groeilijnen is een gegradueerde begrippenlijst. Door het vrijblijvende karakter zetten meerdere kleuteronderwijzers deze lijst niet bewust in om de (wiskundige) begripsvorming bij kleuters systematisch en planmatig te stimuleren.

De thematische aanpak en het jaarlijks schoolproject zorgen voor een natuurlijke horizontale samenhang tussen de leergebieden. Het is geen schoolafpraak om binnen een thema gericht aandacht te besteden aan de verschillende leergebieden. Daardoor voorzien sommige kleuteronderwijzers eerder sporadisch doelen voor wiskundige initiatie. Zij plannen weinig doelgerichte impulsen om wiskundige ontdekkingen uit te lokken en wiskundige vaardigheden te oefenen. In meerdere klassen ligt de klemtoon op tellen, (chronologisch) ordenen, en het maken of verderzetten van patronen. Hoewel enkele kleuteronderwijzers een breder aanbod beogen, krijgen een aantal ontwikkelings- of leerplandoelen uit de verschillende domeinen van wiskundige initiatie onvoldoende aandacht doorheen de kleuterafdeling.

Kleuters krijgen stimulansen om al spelend en manipulerend wiskundige ervaringen op te doen met concreet materiaal. Toch schakelen de kleuteronderwijzers – al van bij de jongste kleuters- te snel over op opdrachten op papier waarbij het speelse karakter vervalt en het risico op didactische vervroeging dreigt. Door de beperkte leerplankennis zijn wiskundige activiteiten niet altijd afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.

De thematische werking is de voedingsbodem voor het leergebied mens en maatschappij en het leergebied wetenschappen en techniek. Over de klassen heen is er echter weinig variatie in de thema's. Meerdere kleuteronderwijzers laten mogelijkheden onbenut om kleuters actief te betrekken in de themakeuze of de concrete uitwerking van een thema. Enkelen slagen er wel in om met aansprekende of originele thema's en activiteiten in te spelen op de leef- en belevingswereld van de kleuters of om hun blik op de wereld te verruimen.

Bij de introductie van een thema lokken de kleuteronderwijzers verwondering uit. Met opdrachten en materialen zetten ze de kleuters aan tot waarnemen, exploreren en experimenteren. Het wereldoriënterend aanbod vertoont echter overlappingsen en leemtes in de verschillende domeinen. Bovendien zijn de meeste kleuteronderwijzers niet op de hoogte van de wijzigingen die een aantal jaren geleden werden aangebracht in de ontwikkelings- en leerplandoelen voor de domeinen natuur en techniek. Dat bemoeilijkt de implementatie van deze doelen.

Het team onderstreept het belang van zelfredzaamheid en zelfsturing. Onder meer het keuze- en takenbord, het contractwerk voor de oudere kleuters, en de visualisering van een werkhoudingsstrategie van bij de jongste kleuters ondersteunen de ontwikkeling van de zelfstandigheid. Het werken met stappenplannen is in een aantal klassen minder ingeburgerd. Door de evaluatie van opdrachten of contractwerk zetten de oudere kleuters de eerste stappen in de richting van (zelf)reflectie.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De kleuterklassen bieden onderling een wisselend beeld wat betreft het uitnodigende en speelse karakter, de functionele en ordelijke inrichting, de aanwezigheid van aantrekkelijke en uitdagende materialen en de hoekverrijking. In sommige klassen geven meubeltjes of speelmaterialen een afgeleefde indruk.

De kleuteronderwijzers stellen het welbevinden van de kleuters centraal in hun onderwijsaanpak en streven naar een positief klasklimaat. De kleuteronderwijzers brengen de thema's tot leven met prenten, boeken, voorwerpen en dieren. Ze maken ook zelf spel- of ontwikkelingsmaterialen in functie van wiskundige initiatie aan die aansluiten bij het thema. Voor wiskundige initiatie en techniek stelde het team van de kleuterafdeling een aantal ontdekkoffers met differentiatiemateriaal samen. De kleuteronderwijzers gebruiken naar eigen zeggen geregeld deze koffers.

Het belang dat het team hecht aan ontluikende gecijferdheid en puzzelen weerspiegelt zich in de verschillende getalbeelden en de puzzeltrap die reeds van bij de jongste kleuters prominent in het klasbeeld aanwezig zijn. Vanuit wiskundig oogpunt benutten of verrijken meerdere kleuteronderwijzers een aantal speelleerhoeken echter onvoldoende doelgericht. Onder meer de winkelhoek, de huis- of poppenhoek en de zand- of watertafel kunnen vaak aan kracht winnen om wiskundige doelen na te streven. In sommige klassen krijgen de kleuters weinig kansen om te meten, te wegen en te vergelijken met zelfgekozen maateenheden.

Naast de eigen groeilijn voor de weekkalenders beschikken de kleuteronderwijzers over een overzicht van de tijds- en ruimtekaders die volgens het leerplan nodig zijn om tijdsbegrip bij te brengen en de ruimte te structureren. Toch ontbreken in sommige klassen bepaalde kalenders of hoekaanduidingen.

Infrastructuur

Op een uitzondering na zijn de klassen uitgerust met minstens een computer met internetverbinding. De mate waarin kleuters zelf met de computer aan de slag mogen gaan in functie van wiskundige initiatie, mens en maatschappij, of wetenschap en techniek, is leerkrachtafhankelijk.

Occasioneel organiseren kleuteronderwijzers uitstapjes in de schoolomgeving of nodigen ze experts uit in de klas. Het team beschikt echter niet over een omgevingsboek zoals het leerplan vooropstelt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Er bestaan weinig richtlijnen die de observaties aansturen. Daardoor zijn er grote verschillen in de wijze waarop en de intensiteit waarmee de kleuteronderwijzers observeren en registreren om zich een beeld te vormen van het ontwikkelingsniveau en de vorderingen van de kleuters. Sommigen beperken zich vooral tot oplettend rondkijken en losse observaties. Het is geen verworvenheid om planning en observatie op elkaar af te stemmen door geregeld gericht te observeren in aansluiting bij vooraf geselecteerde dominante doelen.

Twee keer per schooljaar vullen de kleuteronderwijzers een zelfgemaakt kindvolgsysteem in. Dit systeem is een samensmelting van verschillende bestaande volgsystemen en zoomt in op bepaalde aspecten van de persoonlijkheidsontwikkeling. Het luik denkontwikkeling bevat vooral criteria voor bepaalde onderdelen van wiskundige initiatie zoals tellen en (chronologisch) ordenen. Aspecten van het leergebied mens en maatschappij, en het leergebied wetenschappen en techniek zijn minder in het kindvolgsysteem vertegenwoordigd en zitten versnipperd over verschillende ontwikkelingsdomeinen.

De aanbeveling in de vorige doorlichting in verband met het kindvolgsysteem is nog steeds actueel. Zo is het volgsysteem onvoldoende breed en te weinig afgestemd op het koepel eigen referentiekader of de leerplandoelen. Voor wiskundige initiatie hebben een aantal observatiecriteria geen raakvlakken met het leerplan of gaan meerdere criteria zelfs verder dan de verwachtingen van het leerplan.

De wijze waarop kleuteronderwijzers dit kindvolgsysteem invullen, hypothekeert de betrouwbaarheid en validiteit van de resultaten. Meerdere kleuteronderwijzers zijn genooddaakt om zich door hun buikgevoel te laten leiden of om te putten uit hun geheugen en persoonlijk beeld van de kleuter. Slechts enkelen baseren zich op geregelde observaties in functie van criteria uit het kindvolgsysteem.

Voor wiskundige initiatie neemt het team bij de vier- en vijfjarige kleuters genormeerde toetsen uit een leerlingvolgsysteem af. Deze toetsen meten de vaardigheden classificeren, seriëren en vergelijken en tellen. Hoewel deze toetsen toelaten om de leerwinst op kind-, groeps- of schoolniveau in kaart te brengen, maakt het team in hoofdzaak gebruik van de resultaten op kindniveau.

De evaluatiepraktijk brengt de ontwikkeling voor de leergebieden in de focus onvoldoende breed in beeld. De accenten in de genormeerde toetsen en in het schooleigen kindvolgsysteem zijn ook weerspiegeld in het onderwijsaanbod.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
*Interne en externe
communicatie
Evenwichtig en volledig*

Uit de recente tevredenheidsbevraging blijkt dat een aantal ouders duidelijker informatie wil over de ontwikkeling van hun kind. Het team van de kleuterafdeling maakte geen afspraken over de facetten van de ontwikkeling waarover ze tijdens de oudercontacten rapporteren. De kleuteronderwijzers maken niet ten volle noch gelijkgericht gebruik van de mogelijkheden die het digitale leerlingdossier biedt om de informatie voor de interne en externe communicatie over de kleuter en de geboden ondersteuning te stroomlijnen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Ondanks de schoolafpraak registreren sommige kleuteronderwijzers hun observaties en bevindingen weinig of niet in het digitale leerlingendossier. Samen met de fragmentarische en weinig valide observatiepraktijk belemmert dit een kwaliteitsvolle beeldvorming en adequate signalering van risicokleuters.

Er zijn interindividuele verschillen in de handelingsbekwaamheid van kleuteronderwijzers om binnen de fase van de preventieve basiszorg doelgericht en planmatig te differentiëren en te remediëren. In sommige (leeftijdsgemengde) groepen zijn weinig sporen van geplande differentiatie te vinden. Hoewel de kleuteronderwijzers hun rol in de eerstelijnszorg erkennen, beschouwen de meesten zorg vooral als een verantwoordelijkheid van de zorgleerkracht, de ouders of externe deskundigen.

Een beperkt aantal kleuters bevindt zich in de fase van de verhoogde zorg of de uitbreiding van de zorg. De klasleerkrachten bepalen welke kleuters ze aanmelden voor het multidisciplinair zorgoverleg. Op basis van dit overleg wordt voor sommigen een handelingsplan opgesteld als basis voor de klasinterne of –externe interventies door de zorgleerkracht. Deze interventies concentreren zich in hoofdzaak op aspecten van Nederlands en wiskunde initiatie. Door het vraaggestuurde karakter van de ondersteuning door de zorgleerkracht zijn risicokleuters afhankelijk van de zorggevoeligheid van de klasleerkracht. Het risico op laattijdige aanmelding of detectie van problemen is reëel.

De handelingsplannen zijn nog onvoldoende gebaseerd op de principes van handelingsgericht werken. Daardoor bieden ze te weinig houvast voor de uitwerking en uitvoering van een planmatig en doelgericht ondersteuningstraject waarin de rol van de verschillende betrokken partijen geëxpliciteerd is.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De laatste jaren zijn gezamenlijke en individuele vormingsinitiatieven weinig gericht op actuele ontwikkelingen voor de leergebieden in de focus. Ook professionalisering over doel- en leerplangericht plannen en evalueren was nog niet aan de orde.

Het gebrek aan onderlinge verstandhouding tussen enkele kleuteronderwijzers beperkt de mogelijkheden tot samenwerking en expertise-uitwisseling. Het belemmert de verdere schoolontwikkeling binnen deze afdeling en weegt op de kwaliteit van het onderwijsaanbod, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding. Het team van de kleuterafdeling heeft nood aan een sterkere inhoudelijke aansturing, coaching en opvolging.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor muzische vorming in voldoende mate. Ze baseert haar onderwijs op de krachtlijnen van de eindtermen. De verschillende domeinen komen doelgericht aan bod en het aanbod is voldoende gevarieerd. In sommige klassen zijn er voorzichtige aanzetten in de richting van breed evalueren aan de hand van alternatieve evaluatievormen.

Curriculum	Een aantal schooljaren geleden voelde het team van de lagere afdeling de
Onderwijsaanbod	noodzaak om een verbeteringsproces op te starten voor dit leergebied. Op
<i>Referentiekader</i>	basis van informatie vanuit nascholingen en aan de hand van werkinstrumenten
<i>Planning</i>	van de pedagogische begeleiding van de scholengemeenschap beogen de
<i>Evenwichtig en volledig</i>	onderwijzers om een evenwichtig en doelgericht aanbod te verzekeren.
<i>Samenhang</i>	De onderwijzers trachten hun aanbod in te kleuren vanuit 21 algemene doelen.
<i>Brede harmonische vorming</i>	Het team bevindt zich nog volop in het ontwikkelingstraject om op een
<i>Actief leren</i>	intentionele manier de leerplandoelstellingen te hanteren als referentiekader
	bij het uitwerken van het muzisch aanbod. De onderwijzers maakten
	klasoverschrijdende afspraken over de expressievormen die per leerjaar
	minimaal aan bod dienen te komen binnen de verschillende muzische
	domeinen. Het ontbreekt nog aan structureel verankerde afspraken -over de
	leerjaren en graden heen- om op basis van leerplandoelen te komen tot een
	graduele en inhoudelijke afstemming van het muzisch aanbod.

In hun zoektocht naar een invulling voor hun aanbod raadplegen de onderwijzers het internet, diverse bronnenboeken en de voorbeeldlessen die ontwikkeld werden tijdens het implementatietraject met de scholengemeenschap. Binnen het groeiproces maakt in de meeste klassen de productgerichte aanpak meer plaats voor een procesmatige benadering van muzische expressievormen. De activiteiten weerspiegelen de groeiende aandacht voor beschouwen en creëren.

De onderwijzers bewaken dat ze de domeinen van het leerplan muzische vorming binnen hun activiteiten aanbieden. Sommige onderwijzers overaccentueren de domeinen beeld en muziek ten nadele van de andere muzische domeinen. Meerdere teamleden maken weinig intentioneel werk van het domein media. Binnen de ICT-lessen vangt de ICT-coördinator dit gedeeltelijk op door vanaf de tweede graad een aantal activiteiten te voorzien waarin leerlingen creatief aan de slag kunnen met media.

In de meeste klassen zorgen de onderwijzers voor een horizontale samenhang met andere leergebieden.

Om de lessen muzische vorming te verrijken, krijgt elke klas jaarlijks de kans om diverse culturele voorstellingen te bekijken. Ook de jaarlijkse klasoverschrijdende projectweek kent vaak een muzische inslag.

Materieel beheer Uitrusting <i>Ontwikkelingsmaterialen</i> <i>Leermiddelen</i>	De lagere afdeling beschikt over diverse materialen om de muzische doelen te concretiseren. Dankzij de samenwerking met de muziekacademie kunnen de onderwijzers verschillende muziekinstrumenten ontlenen. Het functioneel gebruik van het digitaal schoolbord biedt de onderwijzers nog groeikansen om hun muzische lessen visueel en auditief te verrijken. Volgens enkele onderwijzers is er te weinig audiovisuele apparatuur die leerlingen toelaat om zelf geluid- en beeldopnames te maken.
	Infrastructuur Het ontbreken van een polyvalente ruimte in beide vestigingsplaatsen maakt dat sommige onderwijzers zich geremd voelen om bewegingsactiviteiten uit te voeren. Meerdere onderwijzers rekenen voor bewegingsexpressie ook deels op de lessen bewegingsopvoeding. Vanaf de tweede graad volstaat de onderwijstijd voor dit leergebied echter niet om een voldoende breed bewegingsaanbod te voorzien.
Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Het team van de lagere afdeling bevindt zich aan het begin van een ontwikkelingstraject om de vorderingen van leerlingen doelgericht op te volgen en te evalueren. De wijze waarop de meeste onderwijzers de muzische vorderingen van leerlingen momenteel in kaart brengen, geeft een fragmentarisch zicht op de kennis, vaardigheden en inzichten die de leerlingen verwerven. Sinds kort proberen enkele onderwijzers met aangereikte documenten een meer evenwichtige en brede evaluatie na te streven. Zij laten leerlingen experimenteren met vormen van zelfevaluatie in het kader van muzische vorming. Er is evenwel een sterke groeimarge om kinderen deelgenoot te maken van de beoogde doelen tijdens de muzische activiteiten zodat zij kritisch kunnen reflecteren over hun verworven muzische vaardigheden en houding.
	Het leerlingendossier bevat weinig of geen informatie over de beginsituatie, de talenten en de muzische ontwikkeling van de leerlingen. De verslagen van het multidisciplinair overleg vermelden occasioneel muzische talenten van een leerling.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i>	Ook op het vlak van rapportering is het team nog zoekende. De onderwijzers zijn zich ervan bewust dat de huidige cijfermatige beoordeling niet strookt met de suggesties van het leerplan. Bovendien maakte het team geen afspraken over de criteria die aan de grondslag liggen van het toegekende cijfer. In de meeste gevallen gaat het eerder om een beoordeling van de inzet of de betrokkenheid dan om een waardering van het muzisch leerproces of de evolutie van de leerling.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Het schoolteam schept een veilig klimaat waarin kinderen ongedwongen tot expressie kunnen komen. Momenteel creëren de onderwijzers weinig activiteiten waarbij leerlingen op basis van eigen interesses en aanleg zelf expressievormen en materialen mogen kiezen. Hierdoor krijgen de leerlingen minder de kans om hun muzische voorkeur en talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen.

Professionalisering	Muzische vorming vormt al meerdere jaren een schoolprioriteit. Daardoor
Deskundigheidsbevordering	maakte het schoolteam tijdens verschillende gezamenlijke vormingsmomenten
<i>Interne expertise</i>	tijd voor expertise-uitwisseling op het vlak van muzische vorming. Daarnaast
<i>Nascholingen</i>	stonden verschillende individuele nascholingen in het teken van muzische
	technieken. De mate waarin onderwijzers de verworven inzichten of
	voorbeeldlessen toepassen in hun klaspraktijk is leerkrachtafhankelijk.

3.1.1.6 Lager onderwijs: mens en maatschappij

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor mens en maatschappij in onvoldoende mate. Ze baseert haar onderwijs te weinig op de visie en de inhoud van de eindtermen. De onderwijzers slagen er niet in om een doelgericht, evenwichtig, volledig en gradueel opgebouwd aanbod te creëren voor de verschillende domeinen. Referentiekaders voor tijd en ruimte ontbreken of worden niet functioneel aangewend. De effectieve onderwijstijd voor mens en maatschappij is in bepaalde klassen ontoereikend. De evaluatie- en rapporteringspraktijk verschaft een beperkt beeld op het ontwikkelingsproces van de leerlingen.

3.1.1.7 Lager onderwijs: wetenschappen en techniek

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wetenschappen en techniek in onvoldoende mate. Het aanbod vertoont hiaten, is onevenwichtig en mist continuïteit en gradatie doorheen de lagere afdeling. De effectieve onderwijstijd voor wetenschappen en techniek is in veel klassen ontoereikend. Het team is niet doordrongen van de uitgangspunten van de eindtermen. Bovendien is het niet op de hoogte van de vernieuwde eindtermen voor de domeinen natuur en techniek. De onderwijzers beschikken over onvoldoende valide en betrouwbare evaluatiegegevens om gefundeerde uitspraken te doen over het bereiken van de eindtermen voor alle domeinen.

3.1.1.8 Vaststellingen lager onderwijs: mens en maatschappij en wetenschappen en techniek

Curriculum	Het team van de lagere afdeling maakte nog geen diepgaande leerplanstudie
Onderwijsaanbod	voor de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.
<i>Referentiekader</i>	Alle onderwijzers werken met thema's die de werkelijkheid vanuit verschillende
<i>Planning</i>	bestaansdimensies belichten. De onderwijzers bepalen zelf de thema's en de
<i>Evenwichtig en volledig</i>	inhoud ervan. Voor de invulling van de activiteiten baseren ze zich op diverse
<i>Samenhang</i>	bronnenmaterialen en het internet. De meeste onderwijzers bieden een aantal
<i>Brede harmonische vorming</i>	domeinen (zoals techniek en mens) of aspecten ervan (zoals verkeer en
<i>Actief leren</i>	mobilititeit) grotendeels geïsoleerd aan. Bij de planning van de thema's en de
	concrete uitwerking ervan houden de meeste onderwijzers te weinig rekening
	met de vragen en de inbreng van de leerlingen. De actualiteit krijgt slechts in
	enkele klassen een vaste plaats in het klasgebeuren.

Meerdere jaren geleden hebben de onderwijzers op een doelenlijst aangeduid welke leerplandoelen ze per thema beoogden. Ze realiseren zich dat dit overzicht niet meer actueel en representatief is voor het huidige onderwijsaanbod. Inmiddels vonden immers meerdere leerkrachtenwissels en wijzigingen in het thema-aanbod plaats. Om na te gaan of er momenteel hiaten en overlappingsen in het aanbod voorkomen, heeft het team van de lagere afdeling onlangs een inventaris gemaakt van de thema's in de verschillende klassen. Aangezien de onderwijzers daarbij de concrete activiteiten of doelen niet in kaart brachten, hebben ze onvoldoende zicht op de inhouden en leerplandoelen die deze thema's omvatten.

Sommige onderwijzers herhalen momenteel de oefening uit het verleden en vinken de behandelde leerplandoelen per thema af. Deze oefening is echter niet valabel om het aanbod te bewaken. Vanuit verantwoordingsperspectief registreren ze soms erg veel leerplandoelen per thema of selecteren ze leerplandoelen die weinig verband houden met de betrokken leerinhouden of activiteiten.

Het team van de lagere afdeling is zich daarenboven onvoldoende bewust van de vernieuwingen in de eindtermen en leerplandoelen voor de domeinen natuur en techniek die ruim vijf jaar geleden plaatsvonden. Dat blijkt onder meer uit het feit dat de onderwijzers met een verouderde en onvolledige doelenlijst werken.

De doelen van het leerplan zijn per graad gedefinieerd, maar niet alle onderwijzers overleggen met hun graadcollega's over wie welke doelen gaat bereiken. Het ontbreken van concrete afspraken over de leerjaren en graden heen maakt dat de onderwijzers geen volledig, evenwichtig en gradueel aanbod kunnen garanderen. Daarnaast bieden een aantal onderwijzers onbewust kennisgerelateerde leerstof aan die niet terug te vinden is in de leerplannen.

Meerdere onderwijzers plannen uitstappen en extramurale activiteiten die kaderen binnen het thema. Er werden geen klasoverschrijdende afspraken gemaakt over wie welke uitstappen uitvoert.

Doordat veel onderwijzers niet van Rijmenam afkomstig zijn en door het ontbreken van een omgevingsboek, kennen en benutten niet alle onderwijzers de mogelijkheden van de onmiddellijke en ruimere schoolomgeving optimaal.

In de meeste klassen getuigt de onderwijspraktijk van voldoende aandacht voor leerlingeninitiatief en actieve werkvormen. Binnen het leergebied wetenschappen en techniek zijn er nog groeikansen om onderzoeksvaardigheden te stimuleren en de leerlingen aan te sporen tot probleemoplossend denken en handelen waarbij ze de verschillende stappen van het technisch denkproces doorlopen.

De meeste onderwijzers streven bewust de samenhang met andere leergebieden na. In meerdere klassen integreren de onderwijzers enkele aspecten van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren, ICT of sociale vaardigheden. In enkele leerjaren besteden de onderwijzers vanuit een bepaald interactiemodel veel aandacht aan sociale vaardigheden binnen het leergebied mens en maatschappij. Slechts de helft van de klassen werkt met dit kader om leerlingen te begeleiden in het ontwikkelen van verschillende relatiewijzen. Daardoor ontstaan breuken in het onderwijsaanbod. Het team van de lagere afdeling reflecteerde nog niet over de wenselijkheid om op het vlak van sociale vaardigheden meer continuïteit te bewerkstelligen.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

In heel wat klassen programmeren de onderwijzers minder onderwijstijd dan de koepel nodig acht om het leerplan te realiseren. Enkele onderwijzers streven binnen de lessen mens en maatschappij en wetenschappen en techniek vaak doelen van andere leergebieden na. Beide factoren zorgen ervoor dat er onvoldoende onderwijstijd rest om effectief doelgericht te werken aan beide leergebieden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen en didactische materialen om de leerplandoelen te realiseren. Het functioneel gebruik van het digitaal schoolbord biedt de onderwijzers groeikansen om hun lessen visueel en auditief te verrijken.

Ondanks een schoolafpraak ontbreken in de meeste klassen een aantal noodzakelijke tijd- en ruimtekaders. De onderwijzers wendde de aanwezige kaders weinig functioneel en dynamisch aan.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De onderwijzers brengen de vorderingen van leerlingen in kaart door zelfgemaakte schriftelijke toetsen af te nemen. Andere evaluatievormen komen zelden aan bod.

Er is weinig afstemming van de evaluatiepraktijk met de vooropgestelde leerplandoelen. Daardoor leggen onderwijzers de lat soms hoger dan de verwachtingen van het leerplan. De meeste toetsen zijn sterk gericht op het reproduceren van kennis. Ze verschaffen slechts een beperkt beeld over de vaardigheden en attitudes die leerlingen verwerven.

Het team van de lagere afdeling kwam nog niet tot een gezamenlijk gedragen visie over een brede evaluatie, waarbij het naast de cognitieve ontwikkeling ook de verworven inzichten en praktische of technische vaardigheden binnen deze leergebieden doelgericht in kaart brengt.

Op het einde van het vierde leerjaar nemen de leerlingen deel aan koepeltoetsen voor beide leergebieden. Tot op heden werden geen foutenanalyses gemaakt of werden de resultaten niet op schoolniveau besproken om tendensen vast te stellen in functie van bijsturing.

Evaluatie	Het globale resultaat in het rapport biedt onvoldoende informatie over het afgelegde leerproces en de verschillende vaardigheden en attitudes van de individuele leerlingen. Zowel het rapport als het leerlingendossier geven een beperkt beeld van de interesses en de praktische/technische vaardigheden of talenten van de leerlingen voor mens en maatschappij en wetenschappen en techniek.
Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i>	
Begeleiding	Het jaarlijks terugkerend schoolproject bevordert de verbondenheid binnen de school.
Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Differentiatie in aanpak en leerinhouden en preventief werken zijn voor deze leergebieden geen verworvenheid.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Er is een gedeeltelijke systematiek waarmee de instelling de tekorten opspoot. Opgemerkte tekorten worden deels verholpen. Er werden zowel op niveau van de organisatie als op niveau van de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid tekorten vastgesteld. Wanneer de instelling de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbeteringen vorm te geven.

De onderwijsinspectie besluit daarom tot een beperkt gunstig advies voor deze erkenningsvoorwaarde. De school dient de organisatie van het BVH-beleid te verbeteren en de vastgestelde tekorten weg te werken om zo de bewoonbaarheid van de gebouwen en de veiligheid, gezondheid en hygiëne van de leerlingen en het personeel te garanderen.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
• de vermelding dat bij schoolverandering leerlingengegevens worden overgedragen naar de nieuwe school tenzij, en voor zover de regelgeving de overdracht niet verplicht stelt, de ouders er zich expliciet tegen verzetten na op hun verzoek deze gegevens te hebben ingezien	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Worden de notulen van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift aangelegd en bewaard? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van de verklaringen aan leerlingen die geen getuigschriften basisonderwijs krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De school beschikt over een nascholingsbeleidsplan waarin de principes en criteria voor de gezamenlijke en individuele vormingen opgenomen zijn. De directeur spoort teamleden aan om nascholingen te volgen die gelinkt zijn aan de prioriteiten van de school. Er is ook ruimte voor nascholingen in functie van individuele interesses en behoeften, dit in overleg met de directeur.

Bij het bepalen van de schoolprioriteiten houdt de directeur rekening met de suggesties die teamleden tijdens een bevraging op een personeelsvergadering opperen. Deze schoolprioriteiten komen doorgaans niet tot stand op basis van een interne sterkte-zwakteanalyse. De veelheid aan vooropgestelde prioriteiten en de versnipperde aanpak over de jaren heen remt de schoolontwikkeling veeleer af.

De directeur stelt jaarlijks het nascholingsplan op. Dit document omvat een opsomming van geplande individuele nascholingsactiviteiten en pedagogische teamvergaderingen. Daarbij worden de nascholingsinitiatieven niet gemotiveerd of gelinkt aan de schoolprioriteiten.

Ondersteuning De directeur stimuleert de teamleden om zich te professionaliseren door hen aan te sporen om minstens één nascholing te volgen per schooljaar. Hij stuurt momenteel individuele teamleden weinig gericht aan in hun professionalisering. Hij maakt weinig gebruik van klasbezoeken en functionerings- of evaluatiegesprekken om een zicht te krijgen op de individuele professionaliseringsbehoeften. Het ontradend beleid om individuele nascholingen te volgen tijdens de lesuren beperkt het beschikbare vormingsaanbod. Dit maakt het moeilijk voor de teamleden om gepaste nascholingen te vinden die aansluiten bij de schoolprioriteiten of bij hun persoonlijke behoeften.

De directeur maakt het nascholingsaanbod kenbaar door te verwijzen naar websites of door informatie ter beschikking te stellen in het leraarslokaal. De nascholingsplannen van de laatste jaren bevestigen dat de meeste teamleden geregeld een nascholing volgen. Ze krijgen tijdens personeelsvergaderingen de mogelijkheid om opgedane inzichten en vaardigheden te delen met collega's.

De directeur benut de personeelsvergaderingen en de pedagogische studiedagen om de teamleden te ondersteunen bij implementatie- en vernieuwingsprocessen. Hierbij doet hij geregeld een beroep op de pedagogische begeleidingsdienst van het eigen net en de scholengemeenschap. Verschillende initiatieven worden opgestart maar worden te weinig in de diepte uitgewerkt. Door het tekort aan bindende afspraken ontstaat diversiteit in de concretisering.

Heel wat teamleden beschikken op diverse terreinen over een ruime expertise. Stilaan groeien er initiatieven waarbij teamleden de intern aanwezige expertise benutten om de deskundigheid van collega's te verhogen. Er is een eerste aanzet tot expertise-uitwisseling door goede praktijkvoorbeelden met elkaar te delen tijdens de personeelsvergaderingen. Hospiteren, collegiale consultatie, intervisie en ontwikkelingsgerichte coaching behoren nog niet tot de schoolcultuur.

Doeltreffendheid Uit de praktijk en de gesprekken blijkt dat sommige nascholingen een invloed hebben op het handelen van teamleden, maar het beleid neemt geen maatregelen om de reële effecten in kaart te brengen. Om deze effecten zichtbaar te maken, ontbreekt het aan duidelijke verwachtingen en operationele doelen.

Ontwikkeling In de school is voldoende ontwikkelingsbereidheid aanwezig. Een groot aantal teamleden staat open voor vernieuwingen en wil nieuwe inzichten uitproberen. Momenteel ontbreekt een systematische aanpak van vernieuwings- en implementatietrajecten, een structurele verankering van afspraken en gerichte opvolging op de klasvloer.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De visietekst op leerbegeleiding is vrij algemeen en zeer summier. Het zorgbeleid en de zorgstructuur zijn gebaseerd op het zorgcontinuüm. Noch de verschillende fases van dit continuüm noch de rol en de verantwoordelijkheid van elke betrokkene binnen deze fases zijn beschreven in deze visietekst. Om de algemene zorgvisie schoolspecifieker te maken, maakte het schoolteam samen met een pedagogische begeleider van de scholengemeenschap een inventaris van mogelijke zorginitiatieven binnen elke fase van het zorgcontinuüm. Na elk multidisciplinair overleg maakt de zorgcoördinator een schematisch overzicht dat duidelijk maakt in welke zorgfase elke leerling zich bevindt.

Het zorgteam richt zich in haar zorgwerking vooral op het leerlingenniveau. Hoe de kwaliteit van de zorgbrede werking op leerkrachtniveau het leerproces van de leerlingen ten goede kan komen, was nog geen onderwerp van kritische reflectie.

Ondersteuning De zorgcoördinator is de motor van een ondersteunende zorgstructuur. Samen met een deeltijdse zorgleerkracht vormt ze het zorgteam. Het schoolteam ervaart de ondersteuning van het zorgteam als een verrijking en een meerwaarde.

De teamleden krijgen een globaal beeld op de beginsituatie van de kinderen door de informatie uit overgangsgesprekken, de leerlingendossiers en de informele overlegmomenten. Tijdens structurele zorgoverlegmomenten verfijnt het team de beeldvorming over kleuters en leerlingen met zorgnoden.

Onder meer door de omschakeling van papieren naar een digitale drager is het schoolteam nog zoekende naar een efficiënte organisatie en invulling van de leerlingendossiers. Op dit moment ontbreekt in meerdere dossiers belangrijke informatie in verband met de beeldvorming en de verleende zorg. Dat bemoeilijkt een tijdige detectie van kinderen met specifieke noden. De teamleden maken daarenboven te weinig gebruik van de handvatten die het digitale registratiesysteem biedt om handelingsgericht te rapporteren en te werken.

De klasleerkrachten hebben een centrale rol binnen de eerstelijnszorg. Een aantal teamleden integreren diverse werkvormen, ondersteuning en hulpmiddelen om invulling te geven aan de brede basiszorg. Ze wenden momenteel het hoeken- en contractwerk maar beperkt aan om te differentiëren.

De zorgcoördinator voorziet voor leerlingen met een leervoorsprong een extra pakket met wiskundige uitdagingen waar ze in de klas aan kunnen werken. In groepen met een hoog aantal zorgleerlingen komt de zorgcoördinator enkele uren per week de klas mee ondersteunen. Het team reflecteerde nog weinig over hoe deze ondersteuning in de klas optimaal kan renderen. Sommige teamleden van de 'Mart' hebben nood aan meer ondersteuning om de differentiatie in de graadklassen te optimaliseren.

Het gebrek aan concrete verwachtingen en heldere afspraken werkt de gelijkgerichtheid binnen de eerstelijnszorg tegen. Elk teamlid vult de brede basiszorg in naar eigen vermogen en goeddunken. Sommige teamleden schuiven de eerstelijnszorg te snel door naar het zorgteam of vragen aan de ouders om thuis te oefenen met het kind. Het schoolteam mist duidelijke verwachtingen en bindende afspraken binnen de leerbegeleiding om teamleden op een gerichte manier op te volgen en te coachen bij de uitbouw van een sterke preventieve basiszorg.

De organisatie van de zorgbrede werking op leerkracht- en schoolniveau komt in het gedrang doordat de zorgcoördinator zich vooral op de ondersteuning van leerlingen toelegt. Een kritische reflectie over een meer efficiënte inschakeling van het zorgteam dringt zich op.

Binnen de fase van de verhoogde zorg ondersteunen de leden van het zorgteam de klasleerkracht door zorg te verlenen aan individuele of kleine groepjes kinderen. Bij de toewijzing van deze extra ondersteuning houdt het zorgteam rekening met de aanwezige problematieken in de verschillende klassen. Deze ondersteuning steunt zelden op een doelgericht en gefaseerd begeleidingstraject en blijft hierdoor vaak beperkt tot zorgacties die hoofdzakelijk kort op de bal spelen. Het zorgteam biedt voor leerlingen met leerstoornissen nog geen compenserende software aan.

De zorgcoördinator staat voor de uitdaging om teamleden te coachen in het formuleren van heldere en concrete hulpvragen om voor kinderen met specifieke noden een planmatig begeleidingstraject uit te zetten, dit traject te evalueren en zo nodig bij te sturen.

Doeltreffendheid De school vertaalt haar zorgvisie onmiddellijk in acties op kindniveau. Ze formuleert weinig strategische en concrete doelen en stelt geen gewenste resultaten scherp, wat weinig bevorderlijk is om de doeltreffendheid van de verschillende initiatieven na te gaan.

Het schoolteam wendt de geïnventariseerde outputgegevens in beperkte mate aan om de effectiviteit van zorggerelateerde initiatieven op klas- en schoolniveau in vraag te stellen. Hierdoor laat het schoolteam kansen liggen om de kwaliteit van het onderwijs te optimaliseren.

Ontwikkeling De meeste teamleden staan open voor nieuwe ontwikkelingen binnen het onderwijs om tegemoet te komen aan de noden van de schoolpopulatie. De directeur agendeert systematisch items van zorg op personeelsvergaderingen. Daarnaast grijpt de zorgcoördinator de zorgoverlegmomenten aan om teamleden vertrouwd te maken met instrumenten en procedures. De zorgcoördinator ervaart de collegiale overlegmomenten binnen de scholengemeenschap als verrijkend en ondersteunend.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Basisschool De Knipoog kan rekenen op een geëngageerde directeur die de schoolorganisatie in beide vestigingsplaatsen in goede banen leidt. Het schoolteam waardeert zijn luisterbereidheid en zijn grote betrokkenheid met de school. Als spilfiguur van het intern leiderschap wordt hij geruggesteund door de zorgcoördinator. Op organisatorisch vlak kan de directeur rekenen op een deeltijdse beleidsondersteuner en diverse werkgroepen.

De directeur plant de onderwijskundige prioriteiten op korte en middellange termijn. Hij hecht veel waarde aan bottom-up initiatieven en wacht daarom tot het team zelf de nood ervaart om met werkpunten en vernieuwingen aan de slag te gaan. Hierdoor duurt het soms erg lang eer het schoolteam ten gronde werk maakt van bepaalde verbeterpunten.

De directeur creëert tijdens implementatie- en vernieuwingsprocessen weinig kansen om op het vlak van het onderwijskundig beleid een breed draagvlak te bekomen met gedeelde verantwoordelijkheden.

Visieontwikkeling Een diepgaande studie van de uitgangspunten en de visie van de leerplannen kent nog een ruime groeimarge. Bij implementatieprocessen schakelt het team te snel over naar de praktische vertaling en invulling. Hierdoor ontbreekt voor diverse aspecten van de schoolwerking een gezamenlijk gedragen schooleigen visie die de gelijkgerichtheid tot op de klasvloer bevordert.

Besluitvorming De directeur tracht een democratische besluitvorming na te streven en beschikt hiervoor over een aantal formele overlegstructuren. Tijdens personeelsvergaderingen en pedagogische studiedagen krijgen teamleden naast mededelingen van praktische aard ook inhoudelijke thema's aangeboden. De directeur doet hierbij regelmatig beroep op de expertise van pedagogische begeleiders.

De vergaderingen vormen een platform om te reflecteren, te overleggen en gezamenlijk te werken aan vooropgestelde prioriteiten. Sommige kleuteronderwijzers geven aan dat een meer efficiënte tijdsbesteding van de personeelsvergaderingen meer ruimte kan creëren voor niveauspecifiek overleg.

Het valt op dat het schoolteam aan veel prioriteiten tegelijk werkt. Door de versnippering neemt elk apart proces erg veel tijd in beslag, worden sommige processen weinig diepgaand uitgewerkt of worden ze voortijdig afgebroken. Het team staat voor de uitdaging om de concretisering van de prioriteiten vast te leggen in een gefaseerd en strategisch ontwikkelingsplan met operationele en evalueerbare doelen.

Bij implementatie- en verbeterprocessen maakt het schoolteam weinig bindende afspraken en verankert het deze zelden. Op deze wijze weten de teamleden niet wat van hen verwacht wordt. Iedereen vult de klaswerking vol goede bedoelingen in, maar deze autonomie werkt de gelijkgerichtheid voor diverse aspecten van de schoolwerking niet in de hand.

Er is nog een groeimarge om klasbezoeken te organiseren in functie van gerichte opvolging en inhoudelijke coaching in aansluiting bij vernieuwings- of verbeteringsprocessen.

De leerlingen geven aan dat de werkelijke participatiemogelijkheden in de leerlingenraad nog te beperkt zijn.

Kwaliteitszorg Er is geen cultuur van interne kwaliteitszorg vanuit diepgaande zelfevaluatie aanwezig op de school. Het beleid benut de diverse outputresultaten weinig om zicht te krijgen op de eigen kwaliteit op klas- en schoolniveau en om verbeterpunten bij te sturen. De keuze van de prioriteiten steunt weinig op een grondige sterkte-zwakte analyse. Het schoolteam bepaalt veeleer intuïtief welke veranderingen en verbeteringen wenselijk zijn. Meerdere aanbevelingen uit de vorige doorlichting of uit een schoolanalyse van vijf jaar geleden zijn nog steeds actueel.

Talenbeleid Binnen de schoolwerking zijn meerdere acties terug te vinden die de bevordering van taalvaardigheid ondersteunen. Binnen het gevoerde zorgbeleid detecteert de school de talige noden van de leerlingen. De teamleden zorgen voor een klasklimaat en klasinrichting waarin leerlingen met talige noden zich veilig voelen. Ze bieden binnen de verschillende leergebieden taken aan die zowel de zwakkere als de sterke leerlingen voldoende kansen geven om ook op talig vlak te ontwikkelen. Onderwijzers hanteren in de verschillende leergebieden werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen. In haar communicatie met ouders, zowel mondeling als schriftelijk, zorgt de school ervoor dat ze op een heldere en verstaanbare wijze communiceert.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op een beperkte analyse van data. Het heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen.

De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelen.

De schoolorganisatie zorgt er in beperkte mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leerkracht- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten gedeeltelijk aan op de vooropgestelde doelen. Er is aandacht voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het schoolteam heeft in beperkte mate zicht op de effecten van zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van een beperkt aantal teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Binnen de thematische aanpak lokken de kleuteronderwijzers verwondering uit, stimuleren ze de zelfsturing en zetten ze kleuters aan tot exploreren en experimenteren.
- De muzische activiteiten weerspiegelen de groeiende aandacht van de onderwijzers voor het beschouwen naast het creëren waarbij de productgerichte aanpak meer en meer plaats maakt voor een procesmatige benadering van muzische expressievormen.
- Het jaarlijks terugkerend schoolproject vormt in beide afdelingen een waardevolle aanvulling bij het aanbod voor de leergebieden in de focus.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het hele schoolteam ervaart de ondersteuning van het zorgteam als een verrijking en een meerwaarde.
- De meeste teamleden staan open voor nieuwe ontwikkelingen binnen het onderwijs om tegemoet te komen aan de noden van de schoolpopulatie.
- Het schoolteam toont een grote bereidheid om zowel in teamverband als individueel nascholingen te volgen en zich verder te professionaliseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Als spilfiguur van het intern leiderschap is de directeur sterk betrokken bij de diverse facetten van het schoolleven in de beide vestigingsplaatsen.
- De teamleden engageren zich in werkgroepen om de organisatorische en praktische aspecten van de schoolwerking te ondersteunen.
- De structurele overlegmomenten vormen een platform om te reflecteren, te overleggen en gezamenlijk te werken aan vooropgestelde prioriteiten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De kleuteronderwijzers kunnen meer systematisch plannen en observeren in aansluiting bij vooraf afgebakende leerplandoelen.
- De kleuteronderwijzers kunnen een efficiënte en haalbare strategie bedenken om het evenwicht en de volledigheid van het aanbod ten aanzien van de leerplandoelen te bewaken en om de verticale samenhang te verzekeren.
- Het team van de lagere afdeling kan het doelgericht muzisch aanbod meer afstemmen over de leerjaren heen om een evenwichtig, gradueel, gevarieerd en volledig aanbod te waarborgen.
- Het schoolteam kan een meer doelgerichte evaluatie- en rapporteringspraktijk voor de leergebieden in de focus ontplooiën.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het zorgteam kan de zorgvisie meer concretiseren vanuit heldere verwachtingen naar alle betrokkenen op elk zorgniveau.
- Het schoolteam kan bindende afspraken binnen de leerbegeleiding maken om de gelijkgerichtheid te bevorderen en om teamleden op te volgen en te coachen bij de uitbouw van een sterke preventieve basiszorg.
- Het schoolteam kan een planmatige tweedelijnszorg ontplooiën die steunt op een concrete zorgvraag en een gefaseerd begeleidingsplan.
- Het schoolteam kan op basis van een sterkte-zwakteanalyse van de onderwijskwaliteit in onderling overleg een beperkt aantal schoolprioriteiten op middellange en lange termijn uitwerken.
- Het schoolteam kan de mogelijkheden tot externe en interne deskundigheidsbevordering uitbreiden.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur kan een transparantere en gefaseerde aanpakstrategie voor vernieuwingen en verbeteringen doelgericht uitzetten op middellange en lange termijn, de gemaakte afspraken formaliseren en inhoudelijk opvolgen.
- De directeur kan een ondersteunend netwerk oprichten om op het vlak van het onderwijskundig beleid zaken te delegeren en een breed draagvlak te creëren.
- Het schoolteam kan op basis van leerplanstudie voor diverse aspecten van de schoolwerking een gezamenlijk gedragen schooleigen visie ontwikkelen die de gelijkgerichtheid tot op de klasvloer bevordert.
- Het schoolteam kan de outputresultaten meer benutten om een zicht te krijgen op de eigen kwaliteit op klas- en schoolniveau en om verbeterpunten bij te sturen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het team van de kleuterafdeling moet de ontwikkelingsdoelen van de leergebieden wiskundige initiatie, mens en maatschappij en wetenschappen en techniek nastreven.
- Het team van de lagere afdeling moet de eindtermen van de leergebieden mens en maatschappij en wetenschappen en techniek bereiken.
- De school moet maatregelen nemen om de organisatie van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, de bewoonbaarheid en de veiligheid, de gezondheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving te verbeteren.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor **de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'**
 - voor het **kleuteronderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor mens en maatschappij, wetenschappen en techniek, wiskundige initiatie.
 - voor het **lager onderwijs** omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor mens en maatschappij, wetenschappen en techniek.
- voor **de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **18-03-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "**gunstig advies**".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor **de overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Bettina NAUDTS de inspecteur-verslaggever	Eric LAUWEREYS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	